

Csill*gszálló

kulturális utcalap

360 Ft

VILÁG

Csill*gszálló

negyedévente megjelenő kulturális utcalap

13. évfolyam 1. szám

2018. I. negyedév

A lap megvásárlásával a hajléktalan emberek ellátását
és munkához jutását támogatta.

Kiadja az Oltalom Karitatív Egyesület

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:

Göncz Árpád

Főszerkesztő: Pálfi Anna

Szerkesztő: Hradeczky Moni

Irodalmi szerkesztő: Weiner Sennyey Tibor

ISSN 1788-3105

Felelős kiadó: Oltalom Karitatív Egyesület

1086 Budapest, Dankó utca 9.

Iványi Gábor elnök

Szerkesztőség: 1086 Budapest, Dankó utca 13.

Telefon: 06-20/470-3434, e-mail: csillagszallo@gmail.com

Tördelési munkák, tipográfia: Kiss Barnabás

Nyomdai munkák: PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió.

Tipográfia és borító: Karikó Szabolcs. www.kariko.info

A borító az oly aktuális világmegváltásra
készült, ahogy az emberiség istent játszva
"javítja" a természet hiányosságait.

- Karikó Szabolcs grafikus a címlapról.

A lapszámban Fero Lipták grafikái láthatók, amelyek Slavka Liptáková
Diero rúť (Lyukfaló) című könyvét illusztrálják.

Támogató: CIVILRÁDIÓ FM98
BUDAPEST

A lap megrendelhető a szerkesztőség e-mail-címén,
éves előfizetési díja 1400 Ft.

MURAKAMI HARUKI

A születésnapos

Felszolgált, mint máskor, azon a napon, a huszadik születésnapján. Mindig dolgozott péntekenként, de ha minden a terv szerint ment volna azon a bizonyos pénteken, szabad lett volna az estéje. A másik rész munkaidős lány természetesen beleegyezett, hogy elcserélje vele a műszakját: sütőtökös gnocchit és olajban sült tenger gyümölcseit cipelni a vendégek asztalához a főszakács ordibálása közepette nem a megfelelő mód egy huszadik születésnap eltöltésére. De a másik lánynak súlyosra fordult az influenzája, ágynak esett heveny hasmenéssel és negyvenfokos lázzal, úgyhogy a végén mégis be kellett ugrania dolgozni.

Végül még ő próbálta vigasztalni a beteg lányt, aki felhívta, hogy bocsánatot kérjen. – Ne legyen lelkiismeret-furdalásod – mondta. – Egyébként sem terveztem semmi különösebbet, még ha ez is a huszadik születésnapom.

És valóban, egyáltalán nem volt csalódott. Ennek egyik oka az a borzalmas veszekedés volt, amely néhány nappal korábban zajlott le közte és a barátja közt, akivel úgy volt, együtt töltik ezt az éjszakát. A gimnázium óta együtt jártak. A veszekedés valami aprósággal indult, de váratlanul elmérgesedett, mígnem hosszú és keserű ordibálássá vált, amely elég rémes volt ahhoz – és ebben meglehetősen biztos volt –, hogy egyszer és mindenkorra eltépje ezt a régóta meglévő köteléket. Valami a belsejében kőkeményé vált és elhalt. A fiú nem hívta őt a veszekedés kirobbanása óta, és ő sem szándékozott felhívni a fiút.

A munkahelye az egyik legismertebb olasz étterem volt Tokió divatos Roppongi negyedében. A hatvanas évek végétől működött, és bár a konyhája nem tartozott éppen az élvonalba, jó hírnevéhez nem fért kétség. Számos törzsvendége volt, és soha nem okoztak nekik csalódást. Az étkezőrész csendes, oldott hangulatot árasztott, minden burkolt rámenősség nélkül. A fiatalok tömege helyett az étterem inkább az idősebb vendégeket vonzotta, néhány híres színészt és író is beleértve.

A két teljes állású pincér hat napot dolgozott egy héten. A lány és a másik rész munkaidős pincérnő diák volt, és mindketten váltásban dolgoztak három napot. Ezenkívül volt még egy étteremvezető, és a regisztrációs pultnál egy szikár, középkorú nő, aki úgy tűnt, mintha az étterem megnyitása óta itt lenne – a szó szoros értelmében ugyanazon a helyen ülve, mint valami komor, öreg szereplő a *Kis Dorrit*ből. Mindössze két feladata volt: elvenni a pénzt a vendégektől, és fogadni a telefonhívásokat. Csak szükség esetén szólalt meg, és mindig ugyanazt a fekete ruhát viselte. Volt benne valami hideg és kemény: ha otthagynák lebegni az éjszakai tengeren, bizonyára el-süllyesztene minden hajót, amely véletlenül nekiütközik.

Az étteremvezető valószínűleg a késő negyvenes éveiben járt. Magas volt és széles vállú, a felépítése azt sugallta, hogy fiatal korában sportoló lehetett, de mostanra kezdett megvastagodni a hús a hasán és az állán. Rövid, erős szálú haja elvékonyodott a fejtetőn, és idősödő agglegényszag lengte körül – mint az újságé, amit köhögés elleni

cukorkával tárolnak egy fiókban. Volt egy agglegény nagybátyja, akinek ugyanilyen szaga volt.

Az étteremvezető mindig fekete öltönyt viselt, inggel és csokornyakkendővel, nem patenttal záródóval, hanem az igazi, kézzel megkötöttel. Nagy büszkesége volt, hogy tökéletesen meg tudta kötni, anélkül hogy tükörbe nézne. Biztos kézzel látta el a feladatait nap mint nap. Ragaszkodott hozzá, hogy figyelemmel kísérjék a vendégek érkezését és távozását, fejben tartásuk a foglalások listáját, megjegyezzék a törzsvendégek nevét, és mosolyogva üdvözölgék őket, tiszteletteljes figyelemmel hallgassanak meg minden esetlegesen felmerülő panaszt, szakértő tanácsot adjanak a borokat illetően, valamint személyesen felügyelte a pincérek és pincérnők munkáját. Szintén az étteremvezető különleges feladata volt, hogy felvigye a vacsorát az étterem tulajdonosának szobájába.

– A tulajdonos saját lakrészrel rendelkezett ugyanannak az épületnek a hatodik emeletén, ahol az étterem is volt – mesélte a nő. – Egy lakosztály vagy iroda, vagy valami hasonló.

Valahogy ő és én a huszadik születésnapunk témájánál kötöttünk ki – hogy milyen volt az a napunk. A legtöbb ember emlékszik a napra, amikor betöltötte a huszadik évét. Vele ez több mint tíz évvel ezelőtt történt meg.

– Ennek ellenére soha, de soha nem mutatkozott az étteremben. Az egyetlen, aki látta őt, az étteremvezető volt. Kizárólag az ő feladata volt, hogy felvigye a tulajdonosnak az ebédjét. A többi alkalmazott még csak azt sem tudta, hogy néz ki.

– Tehát alapjában véve a tulajdonosnak házhoz szállítás járt a saját étterméből.

– Igen – mondta. – Minden este nyolckor az étteremvezetőnek fel kellett vinnie a vacsorát a tulajdonos szobájába. Ez volt a legforgalmasabb időszak az étteremben, és hogy az étteremvezető pont akkor tűnt el, mindig problémát jelentett nekünk, de nem volt mit tenni, mert ez mindig is így ment. Felpakolták a vacsorát egy olyan kocsira, amelyet a szállodák használnak a szobaszervizhez, az étteremvezető tiszteletteljes arckifejezést öltve betolta a liftbe, és tizenöt perc múlva visszajött, üres kézzel. Majd egy órával később megint felment, és lehozta a kocsit az üres tányérokkal és üvegekkel. Mindennap, óramű pontossággal. Amikor először láttam, azt gondoltam, ez elég bizarr. Tudod, olyan volt, mint egy vallási rituálé. De egy idő után hozzászoktam, és nem is gondoltam rá.

A tulaj mindig csirkét rendelt. Az elkészítés módja és a zöldségköret mindennap különbözött egy kissé, de a főétel mindig csirke volt. Egy fiatal séf egyszer azt mesélte, hogy próbaképpen egy héten keresztül mindennap sült csirkét küldött fel, csak hogy lássa, mi történik, de nem érkezett semmi panasz. Egy séf természetesen szereti különbözőképpen elkészíteni az ételeket, és minden új főszakács kihívásnak tekintette, hogy kipróbáljon minden csirkekészítési módot, ami csak eszébe jutott. Elegáns szavakat készítettek, megpróbálták a csirkéket különböző szállítóktól beszerezni, de egyikük erőfeszítése sem váltott ki reakciót: mintha csak kavicsokat dobáltak volna egy üres barlangba. A végén

mindannyian feladták, és csak a megszokott csirkeételeket készítették a tulajdonosnak mindennap. Mindössze ennyi volt, amit valaha is kértek tőlük.

A munka a megszokottan kezdődött a huszadik születésnapján, november 17-én. Délutánól hol eleredt, hol elállt az eső, kora estétől már zuhogott. Öt órakor az étteremvezető összehívta az alkalmazottakat, hogy elsorolja a napi specialitásokat. A felszolgálóktól elvárták, hogy szóról szóra megjegyezzék őket, és ne használjanak feljegyzéseket: milánói borjúhús, tészta szardíniával és káposztával tálalva, gesztenyekrém. Néha az étteremvezető eljátszotta egy vendég szerepét, és kérdésekkel tesztelte őket. Majd az alkalmazottak étkezése következett: a pincéreknek ebben az étteremben nem koroghatott a gyomruk, miközben vacsorarendeléseket vettek fel!

Az étterem hatkor nyitotta meg a kapuit, de a felhőszakadás miatt a vendégek lassan érkeztek, és néhány foglalást egyszerűen lemondtak. A hölgyek nem szerették volna, ha az eső tönkreteszi a ruhájukat. Az étteremvezető összeszorított szájjal sétált körbe, a pincérek a sőtartó és a borsórlő fényesítésével ütötték el az időt, vagy a séffel a főzésről fecsegték. A lány szemmel tartotta az étkezőt az egyetlen párral az egyik asztalnál, és hallgatta a mennyezet hangszóróiból diszkréten áradó csembalózenét. A késő őszi eső mélységes illata bevette magát az étterembe.

Fél nyolc múlt, amikor az étteremvezető kezdte magát rosszul érezni. Odabotorkált egy székhez, és ült rajta egy darabig, úgy szorítva a gyomrát, mintha épp most lőtték volna meg. Zsíros verejték tapadt a homlokához. – Azt hiszem, jobb lesz, ha kórházba megyek – motyogta. Megbetegedni számára a legrendhagyóbb eseménynek számított: sohasem mulasztott egyetlen napot sem, amióta dolgozni kezdett az étteremben több mint tíz évvel ezelőtt. Az is nagy büszkesége volt, hogy sohasem hiányzott betegség vagy sérülés miatt, de fájdalmas grimasza világossá tette, hogy nagyon rossz bőrben van. A lány kilépett az utcára egy esernyővel, és leintett egy taxit. Az egyik pincér támogatta az étteremvezetőt, és bemászott vele a kocsiba, hogy bekísérje a közeli kórházba. Mielőtt begörnyedt volna a taxiba, az étteremvezető rekedtes hangon azt mondta a lánynak:

– Azt akarom, hogy te vidd fel a vacsorát a 604-es szobába nyolc órakor. Mindössze annyit kell tenned, hogy becsengetsz, és azt mondd: – Itt a vacsorája. – És otthagyd.

– A 604-es szobába, ugye? – kérdezte.

– Nyolc órakor – ismételte. – Pontosan. – Újra grimaszolt egyet, bemászott, és a taxi elhajtott.

Az eső nem adta jelét, hogy csendesedne, miután az étteremvezető távozott, és a vendégek csak helyel-közzel érkeztek. Legfeljebb egy vagy két asztal volt foglalt egyszerre, és ha már az étteremvezetőnek meg egy pincérnek mindenképpen hiányoznia kellett, épp ez volt a legjobb időpont. A dolgok néha annyira mozgalmassá tudtak válni, hogy az sem volt szokatlan, ha a teljes tisztas személyzet is bajosan boldogult.

Amikor a tulajdonos étele nyolc órakor elkészült, a lány betolta a szobaszervizes kocsit a liftbe, és felment vele a hatodik emeletre. A szokásos étel volt: egy fél üveg vörösbor meglazított dugóval, egy termosznyi kávé, főételként csirke párolt zöldségekkel,

zsemlék és vaj. A sült csirke nehéz illata gyorsan betöltötte a liftet. Összevegyült az eső szagával. Apró vízcseppek pettyezték a lift padlóját, azt sugallva, hogy valaki nemrég szállt be egy vizes esernyővel.

Végigtolta a kocsit a folyosón, majd megállította a 604-es jelzésű ajtónál. Még egyszer ellenőrizte az emlékezetében: 604. Ez volt az. Megköszörülte a torkát, és megnyomta az ajtócsengőt.

Nem jött válasz. Ott állt úgy jó húsz másodpercig. Épp amikor azon tűnődött, hogy még egyszer megnyomja a csengőt, az ajtó belülről kinyílt, és feltűnt egy sovány öregember. Alacsonyabb volt a lánynál, körülbelül tíz-tizenöt centivel. Sötét öltönyt és nyakkendőt viselt. A fehér inggel éles kontrasztban állt a nyakkendő barnássárga, hervadó falevelekhez hasonló színeivel. Nagyon jól öltözött benyomást keltett, a ruhái tökéletesre vasalva, fehér haja lesimitva: úgy nézett ki, mint aki éppen indulna, hogy az estét valamilyen fogadáson töltsse. A homlokára gyűrődött ráncok a légi felvételeken látható mély szakadékokat juttatták a lány eszébe.

– A vacsorája, uram – mondta fátyolos hangon, majd csendben újra megköszörülte a torkát. A hangja mindig fátyolossá vált, amikor feszült volt.

– Vacsora?

– Igen, uram. Az étteremvezető váratlanul rosszul lett. Át kellett vennem a helyét. Az étele, uram.

– Ó, értem – mondta az öregember, majdnem mintha magában beszélne, a kezét még az ajtógombon tartva. Rosszul lett? Nem mondja!

– Hirtelen megfájdult a hasa. Kórházba ment. Lehetségesnek tartja, hogy vakbélgyulladás van.

– Ó, az nem jó – mondta az öregember, miközben végigfuttatta ujjait a homloka ráncain. – Egyáltalán nem jó.

A lány újra megköszörülte a torkát. – Hozhatom az ételét, uram? – kérdezte.

– Ó, igen, természetesen – mondta az öregember. – Igen, természetesen, ha azt kívánja. Számomra tökéletesen megfelel.

Ha azt kívánom? – gondolta. – Milyen furcsa megfogalmazás. Mi mást kívánhatnék?

Az öregember teljesen kitérte az ajtót, és ő betolta a kocsit. A padlót rövid szálú, sűrű, faltól falig szőnyeg borította, nem hagyva helyet a cipők levételére. Az első szoba olyan volt, mint egy nagy dolgozó, és a lakosztály is mintha inkább lett volna munkahely, mint lakás. Az ablak a közeli Tokiói toronyra nézett, acél csontvázát kirajzolták az esti fények. Volt egy nagy íróasztal az ablaknál, és mellette egy kanapé két bőrfotellel. Az öregember a kanapé előtti Formica dohányzóasztalra mutatott. A lány elrendezte az ételt az asztalon: fehér asztalkendő és ezüst étkészlet, kávéskanna és csésze, bor és borospohár, kenyér és vaj, majd a tányér a csirkével és a zöldségekkel.

– Ha lenne olyan kedves, és kirakná az edényeket a folyosóra, ahogy szokta, uram, egy óra múlva visszajönnék értük.

A lány szavai, úgy tűnt, elszakították a vacsorája elismerő szemlélésétől. – Ó, igen, természetesen. Kirakom őket a folyosóra. A kocsin. Egy óra múlva. Ha kívánja.

Igen, válaszolt a lány magában, pillanatnyilag pontosan ez az, amit kívánok.

– Tehetek még valamit önért, uram?

– Nem, úgy gondolom, hogy nem – felelte egy pillanatnyi megfontolás után. Fekete cipőt viselt, amely tükörfényesre volt tisztítva. Kisméretű volt, és elegáns. Ízlésesen öltözködik – gondolta a lány. – És nagyon egyenes a tartása a korához képest.

– Akkor hát, uram, megyek vissza dolgozni.

– Nem, várjon csak egy pillanatot! – mondta az öregember.

– Uram?

– Gondolja, hogy esetleg lehetséges lenne, hogy öt percet nekem ajándékozzon az idejéből, kisasszony? Volna valami, amit el szeretnék mondani önnek.

Annyira udvarias volt a kérése, hogy a lány elpirult.

– Én... azt hiszem, talán rendben van. Úgy értem, ha tényleg csak öt perc. – Elvégre a munkaadója volt. Ő fizette az órabérét. Nem volt kérdés, hogy vagy nekiajándékozza, vagy rááldozza az idejét. És ez az öregember nem olyannak látszott, aki bármi rosszat tenne vele.

– Egyébként hány éves? – kérdezte az öregember az asztalnál állva, összefont karral, és egyenesen a szemébe nézve.

– Most vagyok húsz – válaszolta.

– Most húsz – ismételte az öregember, keskenyre húzva a szemét, mintha csak valami repedésen kémlelné keresztül. – Most húsz. Pontosan mikor?

– Nos, épp most töltöttem be a húszat – mondta a lány. Pillanatnyi habozás után hozzátette: – Ma van a születésnapom, uram.

– Értem – felelte, és úgy dörzsölte az állát, mintha ez sok mindent elárulna számára. – Ma, igaz? Ma van a huszadik születésnapja?

A lány bólintott.

– Az élete ezen a földi világon napra pontosan húsz éve kezdődött el.

– Igen, uram – mondta a lány. – Így igaz.

– Értem, értem – felelte az öregember. – Ez csodálatos. Nos, akkor boldog születésnapot!

– Nagyon szépen köszönöm – mondta, és rádöbrent, hogy az egész nap során ez volt az első alkalom, hogy bárki is boldog születésnapot kívánt neki. Természetesen, ha a szülei felhívták őt Óitából, megtalálhatja majd az üzenetüket a rögzítőn, amikor hazaér a munkából.

– Nohát, ez kétségkívül alapos ok az ünneplésre – mondta az öregember. – Mit szólna egy kis pohárköszöntőhöz? Megihatnánk ezt a vörös bort.

– Köszönöm, uram, de nem lehet, éppen dolgozom.

– Ó, mi rossz van egy kis kortyintásban? Senki nem fogja felelősségre vonni önt, ha én azt mondom, rendben van. Csak egy jelképes ital az ünnepléshez.

Az öregember kihúzta a dugót a palackból, és egy kis bort csorgatott a poharába a lány számára. Majd elővett egy szokványos vizes poharat egy vitrinszekrényből, és töltött magának is.

– Boldog születésnapot! – mondta. – Legyen gazdag és gyümölcsöző az élete, és semmi ne vessen sötét árnyékot rá.

Összekoccintották a poharaikat.

Semmi ne vessen sötét árnyékot rá: ismételte meg magában csendesen az öregember jókívánságát. Mért választott ennyire szokatlan szavakat egy születésnapi köszöntőhöz?

– A huszadik születésnapja csak egyszer köszönt be az életében, kisasszony. Pótolhatatlan nap.

– Igen, uram, tudom – mondta a lány, miközben óvatosan belekortyolt a borába.

– És most, ezen a különleges napon azzal vesződött, hogy a vacsorámat szervírozza nekem, mint valami aranyszívű jótündér.

– Csak a munkámat végzem, uram.

– De akkor is – mondta az öregember néhány gyors fejcsóválással kísérve. – De akkor is, drága ifjú hölgy.

Az öregember az íróasztalnál lévő bőr karosszékbe ült, és a kanapé felé intett. A lány óvatosan leereszkedett az ülés szélére, még mindig borospohárral a kezében. Térdeit egymás mellé helyezve megigazította a szoknyáját, és újra megköszörülte a torkát. Láta, ahogy az esőcseppek csíkokat húznak végig az ablaküvegen. A szoba furcsán csendes volt.

– Történetesen épp ma van a huszadik születésnapja, s ráadásul még ezt a csodálatos meleg ételt is hozta nekem – mondta az öregember, mintha csak újra jóváhagyná a helyzetet. Majd egy kis koccanással az asztallapra helyezte a poharát.

– Ez valamiféle különleges együtthatás kell hogy legyen, nem gondolja?

Nem túlságosan meggyőzve, a lány megeresztett egy gyenge mosolyt.

– Épp ezért – folytatta az öregember, megérintve a csomót hervadó falevél színű nyakendőjén – úgy érzem, fontos számomra, hogy adjak önnek egy születésnap ajándékot. Egy különleges születésnap különleges, emlékezetes ajándékot kíván.

A lány idegesen megrázta a fejét, és azt mondta:

– Nem, uram, kérem, ne is törődjön vele. Mindössze annyit tettem, hogy felhoztam a vacsoráját, ahogy utasítottak.

Az öregember mindkét kezét a lány felé emelte.

– Nem, kisasszony, ön ne törődjön vele! Az a bizonyos „ajándék”, amire gondolok, nem valami kézzelfogható, nem olyan, aminek árcédulája van. Világosan fogalmazva – helyezte a kezét az asztalra, és vett egy nagy, mély lélegzetet –, amit tenni szeretnék egy olyan bájos, ifjú tündérért, mint ön, hogy megadom a lehetőséget, hogy kívánjon valamit, és ezt a kívánságot valóra váltom. Bármit. Bármit, amit csak kíván, feltéve, hogy van ilyen kívánsága.

– Egy kívánság? – kérdezte a lány kiszáradt torokkal.

– Valami, amit szeretné, hogy megtörténjen, kisasszony. Ha van egy kívánsága, egyetlen kívánság, én teljesítem. Ez az a bizonyos születésnap ajándék, amit adhatok önnek. De jó, ha alaposan megfontolja, mert csak egyet válthatok valóra. – Felemelte az ujját: – Egyetlenegy. Nem gondolhatja meg magát utólag, és nem vonhatja vissza.

A lány nem talált szavakat. Egy kívánság? Széltől felkorbácsolódott esőcseppek verték egyetlenül az ablaktáblát. Amíg hallgatott, az öregember a szemébe nézett, egyetlen szó nélkül. Az idő múlása szabálytalanul lüktetett a fülében.

– Kívánnom kell valamit, és az teljesülni fog?

Ahelyett, hogy válaszolt volna a kérdésére, az öregember – kezeit még mindig egymás mellett tartva az asztalon – csak mosolygott. A legbarátságosabb módon.

– Van kívánsága, kisasszony, vagy nincs? – kérdezte nyájasan.

- Ez tényleg megtörtént – mondta, egyenesen rám nézve. – Nem csak kitalálom.
- Persze hogy nem – feleltem. Nem az a fajta ember volt, aki kiagyal valami légből kapott, ostoba történetet. – Szóval... kívántál valamit?
- Egy darabig még nézett rám, majd egy aprót sóhajtott. – Ne érts félre – mondta –, én magam sem vettem őt száz százaléig komolyan. Úgy értem, húszévesen többé már nem kimondottan a tündérmesék világában élünk. Ha tréfának szánta, mégiscsak vennem kellett a lapot, hogy lássam, hová akar kilyukadni. Takaros öreg fickó volt, vidám fényel a szemében, hát úgy döntöttem, végigjátszom vele a játékot. Elvégre a huszadik születésnapom volt: úgy gondoltam, illene történnie valaminek ezen a napon, ami nem hétköznapi. Nem az volt a kérdés, hogy elhiszem vagy nem hiszem el.
- Bólintottam, anélkül hogy bármit mondtam volna.
- Meg tudod érteni, amit éreztem, biztos vagyok benne. A huszadik születésnapom a végéhez közeledett, anélkül hogy bármi különleges történt volna, senki nem kívánt nekem boldog születésnapot, és mást se tettem, mint szardellaszósos tortellinit hurcoltam az emberek asztalaihoz.
- Ne aggódj – mondtam –, értelek.
- Úgyhogy kívántam valamit.

Az öregember rászegezte a tekintetét, szó nélkül, kezeit az asztallapon tartva. Az asztalon volt még jó néhány vastag mappa, amelyek számlakönyvek lehettek, valamint íróeszközök, naptár és egy zöld ernyőjű lámpa. Közöttük nyugtatva, az öregember apró kezei egyfajta újabb asztali kelléknek látszottak. Az eső folyamatosan verte az ablakot, a Tokiói torony fényei átszüremlettek a széttört cseppeken.

A ráncok az öregember homlokán egy kicsit mélyebbé váltak. – Ez a kívánsága?

– Igen – mondta a lány. – Ez a kívánságom.

– Egy kicsit szokatlan egy lánytól az ön korában – felelte. – Valami másra számítottam.

– Ha ez nem jó, kívánhatok valami mást – mondta a lány a torkát köszörülve. – Nekem nem gond. Gondolok valami másra.

– Nem, nem – mondta az öregember, s kezeit felemelve meglengette, mintha zászlók lennének. – Semmi baj nincs vele, egyáltalán semmi. Épp csak egy kicsit meglepő, kis-asszony. Nincs valami más? Mondhatná például, hogy csinosabb szeretne lenni, vagy intelligensebb, vagy gazdag: biztos, hogy nem kíván semmi ilyesmit, valamit, amit egy hétköznapi lány kérne?

A lány néhány pillanatig kereste a megfelelő szavakat. Az öregember csak várt, nem mondott semmit, a kezei újra egymás mellett nyugodtak az asztalon.

– Természetesen szeretnék csinosabb lenni, vagy intelligensebb, vagy gazdag. De igazán nem tudom elképzelni, mi történne velem, ha ezek közül bármelyik valóra válna. Lehet, hogy több lenne, mint amivel elboldogulnék. Még mindig alig tudok valamit az életről. Nem tudom, hogy mennek a dolgok.

– Értem – mondta az öregember, egymásba fonva az ujjait, majd újra szétválasztva őket. – Értem.

– Szóval, rendben van a kívánságom?

– Természetesen – felelte az öregember. – Természetesen. Nem jelent problémát nekem, egyáltalán.

Az öregember hirtelen a levegő egy pontjára szegezte a szemét. A ráncok a homlokán elmélyültek: akár az agytekervényeinek ráncai is lehetek volna, ahogy a gondolataira koncentrált. Úgy tűnt, hogy rámered valamire – talán egy teljességgel láthatatlan kis pihére, amely előtte lebeg. Szélesre tárta a karját, kicsit felemelkedett a karosszékéből, és éles csattanással összecsapta a tenyerét. Ismét elhelyezkedett a karosszékben, lassan végigfuttatta ujjhegyeit a homlokráncain, mintha csak el akarná simítani őket, és egy finom mosollyal a lányhoz fordult.

– Elvégeztetett – mondta. – A kívánsága teljesült.

– Máris?

– Igen, egyáltalán nem jelentett problémát. A kívánsága teljesült, kedves kisasszony. Boldog születésnapot! Talán most vissza kellene mennie dolgozni. Ne aggódjon, kitolom majd a kocsit a folyosóra.

A lány visszaliftezett az étterembe. Így, üres kézzel szinte zavaróan könnyűnek érezte magát, mintha csak valamiféle rejtelmes bolyhokon sétálna.

– Jól vagy? Úgy nézel ki, mint aki be van löve – mondta neki a fiatalabb pincér.

A lány bizonytalanul rámosolygott, és megrázta a fejét.

– Tényleg? Nem, jól vagyok.

– Mondj valamit a tulajról. Milyen?

– Nem tudom, nem igazán tudtam jól szemügyre venni – mondta a lány, rövidre zárva a beszélgetést.

Egy órával később felment, hogy lehozza a kocsit. Kint volt a folyosón, a konyhai edényekkel a helyükön. Fölemelte a fedőt, és megállapította, hogy a csirke és a zöldségek eltűntek. A borosüveg és a kávéskanna üres volt. A 604-es ajtó ott állt, bezárulva és semmitmondóan. A lány meredt rá egy darabig, azzal az érzéssel, hogy bármelyik pillanatban kinyílhat, de nem nyílt ki. Levitte a kocsit a lifttel, és odagurította a mosogatógéphez. A séf kifejezéstelenül nézett a tányérra: üres, mint mindig.

– Soha többé nem láttam újra a tulajdonost – mesélte. – Egyszer sem. Az étteremvezetőről kiderült, hogy csak szokványos gyomorfájása volt, és már másnap visszajött, hogy ő vigye fel a tulajdonos ételét. Újév után felmondtam, és soha többé nem mentem vissza arra a helyre. Nem tudom, valahogy úgy éreztem, jobb nem menni a közelébe, egyfajta megérzés volt.

A papír poháralátéttel játszadozott, a gondolataiba merülve.

– Néha az az érzésem, hogy minden, ami a huszadik születésnapomon történt, egyfajta káprázat volt. Mintha valami történt volna velem, amitől azt gondolom, hogy megtörténtek dolgok, amelyek igazából soha nem estek meg. De biztosan tudom, hogy igenis megtörténtek. Még mindig nagyon élénk képekkel tudok felidézni minden egyes bűrt, minden kis műtyűrt a 604-es szobában. Ami történt velem, tényleg megtörtént, és ez számomra is nagyon nagy jelentőséggel bír.

Mindketten elcsendesedtünk, az italunkkal és a gondolatainkkal voltunk elfoglalva.

- Nem bánod, ha egy dolgot kérdezek tőled? – kérdeztem. – Vagy pontosabban két dolgot.

- Csak bátran – felelte. – Gondolom, azt akarod kérdezni, hogy mit kívántam akkor. Ez az első, amit tudni akarsz.

- De úgy tűnik, mintha nem akarnál beszélni róla.

- Csakugyan?

Bólintottam.

Lerakta a poháralátétet, és összeszűkítette a szemeit, mintha valami távoli dologra meredne.

- Tudod, nem szabad elárulnod senkinek, amit kívánsz.

- Nem fogom megpróbálni kihúzni belőled – mondtam. – Bár azt szeretném tudni, hogy valóra vált-e, vagy sem. És azt is, hogy bármi is volt az a kívánság, megbántad-e később, vagy sem, hogy ezt választottad. Sajnálta valaha is, hogy nem kívántál valami mást?

- A válasz az első kérdésre igen is meg nem is. Valószínűleg sok mindent megélek még ebben az életben. Nem láthatom, hogy a dolgok hogyan alakulnak a végén.

- Szóval olyan kívánság volt, aminél időbe telik, hogy valóra váljon?

- Így is mondhatjuk. Az idő fontos szerepet játszik.

- Mint a főzésnél?

- Mint a főzésnél.

Tűnődtem ezen egy pillanatig, de az egyetlen dolog, ami eszembe ötlött, egy gigantikus pite képe volt, amint lassan sül egy sütőben, alacsony hőfokon.

- És a második kérdésemre mi a válasz?

- Mi is volt az?

- Megbántad-e valaha is, hogy ezt a kívánságot választottad?

Egy pillanatnyi csend következett. A felém forduló tekintetéből úgy tűnt, hiányzik minden mélység. Egy mosoly megszáradt árnyéka reszketett a szája sarkában, egyfajta elfojtott rezignációt sugallva.

- Férjhez mentem – mondta – egy könyvelőhöz, aki három évvel idősebb nálam. És van két gyerekem, egy fiú meg egy lány. Van egy ír szetterünk. Egy Audit vezetek, és hetente kétszer teniszezem a barátaimmal. Ez az az élet, amelyet jelenleg élek.

- Elég jól hangzik – feleltem.

- Akkor is, ha az Audi lökhárítóján van két horpadás?

- Hé, a lökhárítók azért készülnek, hogy behorpadjanak.

- Ebből nagyszerű lökhárító-hirdetés lenne – mondta. – „Horpadásra kész lökhárítók.”

A szájára néztem, ahogy ezt mondta.

- Azt próbálom neked elmondani – mondta csendesebben, a fülcimpáját dörzsölve, gyönyörűen formált fülcimpája volt –, nem számít, mit kívánunk, nem számít, milyen messzire jutunk, soha nem lehetünk mások, mint önmagunk. Ennyi az egész.

- Ez egy újabb remek lökhárító-hirdetés – mondtam. – „Nem számít, milyen messzire jutsz, soha nem lehetsz más, csakis önmagad.”

Hangosan felnevetett, az öröm igazi jelével, és az árnyék eltűnt. Könyökét a bárpulton nyugtatva rám nézett.

- Mondd csak – kérdezte –, te mit kívántál volna az én helyemben?

- Úgy érted, a huszadik születésnapom estéjén?

- Aha.

Egy ideig gondolkodtam rajta, de nem tudtam előállni a válasszal.

- Nem jut eszembe semmi - ismertem be. - Túl messze vagyok már a huszadik születésnapomtól.

- Igazán semmi nem jut eszedbe?

Megráztam a fejem.

- Egyetlen dolog sem?

- Egyetlen dolog sem.

Újra a szemembe nézett, egyenesen, és azt mondta:

- Ez azért van, mert már kívántál valamit.

- De jó, ha alaposan megfontolod, mert csak egyet válthatsz valóra. - Valahol a sötétségben egy elszáradt falevél színű nyakkendővel viselő öregember felemelte az ujját. - Egyetlenegy. Nem gondolhatod meg magad később, és nem vonhatod vissza.

Szabó Krisztina fordítása

A fordítás a *Birthday Stories* (Selected and Introduced by Haruki Murakami, Vintage Books, London, 2006) kötet angol szövege alapján készült. Murakami Haruki kimondottan e kötet megjelenéséhez írta záró darabnak ezt a novellát.